

ศินีนารถ กุลาวงศ์ และ อรรถเกียรติ กาญจนพิบูลวงศ์

ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข (Situation Awareness Team: SAT) กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข

✉ outbreak@health.moph.go.th

สถานการณ์การเกิดโรคประจำสัปดาห์ที่ 51 ระหว่างวันที่ 21 – 27 ธันวาคม 2557 ทีมประเมินสถานการณ์สาธารณสุข กรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุขได้รับรายงานและตรวจสอบข้อมูลเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา พบโรคและเหตุการณ์ที่น่าสนใจ ดังนี้

สถานการณ์ภายในประเทศ

ยืนยันโรคมือ เท้า ปาก 1 ราย จังหวัดร้อยเอ็ด ผู้ป่วยเด็กชายไทย อายุ 8 เดือน ปฏิเสธโรคประจำตัว ได้รับวัคซีนครบตามเกณฑ์ อาศัยอยู่ตำบลขอนแก่น อำเภอเมืองร้อยเอ็ด จังหวัดร้อยเอ็ด เริ่มมีอาการเมื่อวันที่ 12 ธันวาคม 2557 ด้วยอาการมีไข้ต่ำๆ ร้องกวนไม่กินนม (วันที่ 11 ธันวาคม 2557 ผู้ป่วยได้รับวัคซีนไขหวัดใหญ่) ต่อมาวันที่ 13 ธันวาคม 2557 เข้ารับการรักษาที่คลินิกเอกชนแห่งหนึ่งและได้รับยาแก้ปวดที่บ้าน ผู้ป่วยยังคงร้องกวนตลอดเวลา ไม่กินนม ไม่ถ่ายอุจจาระ วันที่ 14 ตุลาคม 2557 เข้ารับการรักษาที่โรงพยาบาลร้อยเอ็ดธนบุรี ด้วยอาการไข้ ซึม กินนมได้น้อย สัญญาณชีพแรกรับอุณหภูมิร่างกาย 38.8 องศาเซลเซียส อัตราการเต้นหัวใจ 128 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 28 ครั้งต่อนาที ความดันโลหิต 100/60 มิลลิเมตรปรอท ผลการตรวจนับเม็ดเลือดสมบูรณ์ พบเม็ดเลือดขาว 15,910 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร เกล็ดเลือด 76,000 เซลล์ต่อลูกบาศก์มิลลิเมตร ความเข้มข้นเลือดร้อยละ 33 นิวโทรฟิลร้อยละ 45 ลิมโฟไซต์ร้อยละ 48 Dengue NS1Ag ให้ผลลบ Dengue Ab IgM and IgG ให้ผลลบ และ Rapid test Influenza A,B ให้ผลลบ แพทย์รับไว้เป็นผู้ป่วยในแพทย์วินิจฉัยหลอดลมอักเสบเฉียบพลัน วันที่ 15 ธันวาคม 2557 ผู้ป่วยหายใจหอบเหนื่อย ไอมีเสมหะเป็นฟองเลือด Oxygen sat ร้อยละ 85 อัตราการเต้นของหัวใจ 170 – 200 ครั้งต่อนาที อัตราการหายใจ 60 ครั้งต่อนาที พบ crepitation both lungs ผลการฉายรังสีปอดพบภาวะ pneumonia ที่ปอดทั้ง 2 ข้าง แพทย์วินิจฉัย Respiratory failure from Severe pneumonia สงสัย Myocarditis with pulmonary edema แพทย์ให้การช่วยเหลือโดยการใส่ท่อช่วยหายใจและส่งเข้ารับการรักษาต่อที่โรงพยาบาลศรีนครินทร์ ขอนแก่น ขณะส่งต่อชีพจรผู้ป่วยหยุดเต้น 1 ครั้ง แพทย์ได้ช่วยฟื้นคืนชีพ หลังจากช่วยฟื้นคืนชีพผู้ป่วยไม่รู้สีกตัว coma score = 2 วันที่ 17 ธันวาคม 2557 พยาบาลสังเกตพบว่ามีตุ่มแดงที่ฝ่ามือและฝ่าเท้าทั้ง 2 ข้าง แพทย์สงสัยโรคมือเท้าปากจากการติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสที่มีอาการรุนแรง แพทย์ได้เก็บตัวอย่าง

จากลำคอและทวารหนัก ส่งตรวจยืนยันการติดเชื้อเอนเทอโรไวรัสโดยวิธี RT-PCR ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ผลการตรวจพบสารพันธุกรรมเชื้อเอนเทอโรไวรัส 71 ขณะนี้ผู้ป่วยยังคงรับการรักษาอยู่ ทีมเฝ้าระวังสอบสวนเคลื่อนที่เร็วได้ดำเนินป้องกันควบคุมโรคดังนี้

1) การค้นหาผู้ป่วยรายอื่นในชุมชน ตรวจคัดกรองเด็กในชุมชน ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในตำบลขอนแก่น ไม่พบผู้มีอาการป่วยด้วยโรคมือเท้าปากหรือแผลในปาก

2) เก็บตัวอย่าง throat swab จากผู้สัมผัสในชุมชนที่มีไข้จำนวน 3 ตัวอย่าง อุจจาระที่ชายผู้ป่วยจำนวน 1 ตัวอย่าง และตัวอย่างอุจจาระผู้ป่วยสงสัยโรคมือเท้าปาก จำนวน 2 ราย ซึ่งเป็นเด็กก่อนวัยเรียนจากโรงเรียนเดียวกับที่ชายผู้ป่วยส่งตรวจหาเชื้อเอนเทอโรไวรัส ที่กรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ให้ผลลบทุกตัวอย่าง

3) ให้ความรู้เรื่องโรคการป้องกันโรคมือเท้าปาก ทางหอกระจายข่าวในหมู่บ้าน ในโรงเรียนประถมศึกษา ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก รวมทั้งให้มีการติดตามเฝ้าระวังโรคในพื้นที่อย่างเข้มข้นและต่อเนื่อง โดยเฉพาะในโรงเรียน ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ให้มีการตรวจคัดกรองเด็กทุกวัน หากพบผู้ป่วยสงสัยโรคมือเท้าปากหรือมีแผลในปาก ให้แยกผู้ป่วย และให้หยุดเรียนเป็นเวลา 7 วัน

4) ขอความร่วมมือศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก โรงเรียนประถมศึกษา การทำความสะอาดห้องเรียน วัสดุอุปกรณ์ และของเล่นเด็ก

สถานการณ์ต่างประเทศ

1. **สถานการณ์ใช้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6 ในประเทศจีน** ในวันที่ 25 ธันวาคม 2557 พบผู้ป่วยชายอายุ 58 ปี จากเมืองกว่างโจวมณฑลกว่างตุง ได้รับการวินิจฉัยยืนยันติดเชื้อใช้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6 รายที่ 2 ของโลก เริ่มมีอาการป่วยหลังจากเข้าไปสัมผัสกับสัตว์ปีกที่ตลาดสดแห่งหนึ่ง ขณะนี้ยังคงรับการรักษาอยู่ ซึ่งผู้ป่วยติดเชื้อใช้หวัดนกสายพันธุ์ H5N6 รายแรกของโลกเป็นผู้ป่วยชายอายุ 49 ปี จากเมือง Nanbu มณฑลเสฉวน เสียชีวิตหลังจากการสัมผัสสัตว์ปีกที่ตายจากติดเชื้อใช้หวัดนกสายพันธุ์ใหม่ H5N6

2. สถานการณ์ผู้ป่วยติดเชื้อไข้หวัดนก ในประเทศจีน ตั้งแต่ช่วงต้นปี 2557 จนถึงเดือนสิงหาคม 2557 มีรายงานผู้ป่วยยืนยันติดเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 ทั้งหมด 294 รายในจำนวนนี้เสียชีวิต 124 ราย และไม่พบรายงานผู้ป่วยรายใหม่ จนกระทั่งในช่วงต้นเดือนธันวาคม 2557 พบรายงานผู้เสียชีวิตจากเชื้อไข้หวัดนกสายพันธุ์ H7N9 จากเมือง Meizhou ทางตะวันออกของมณฑลกวางตุ้งเพิ่มอีก 1 ราย

3. สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสอีโบล่า ในวันที่ 22 ธันวาคม 2557 องค์การอนามัยโลก (WHO) ได้รายงานว่า

ขณะนี้ไม่มีผู้ป่วยเสียชีวิตจากการติดเชื้อไวรัสอีโบล่ากว่า 7,500 ราย ในขณะที่จำนวนผู้ติดเชื้อได้เพิ่มสูงขึ้นเกือบ 20,000 ราย

หน่วยงานด้านสุขภาพของสหประชาชาติรายงานว่า ในวันที่ 20 ธันวาคม 2557 มีผู้ที่ติดเชื้อในประเทศกินี ไลบีเรีย และเซียร์ราลีโอน 19,340 ราย ในจำนวนนี้เสียชีวิต 7,518 ราย ในขณะที่ยอดผู้เสียชีวิตในประเทศอื่นๆยังคงเท่าเดิม คือ ประเทศมาลี 6 ราย ประเทศสหรัฐอเมริกา 1 รายและประเทศไนจีเรีย 8 ราย ซึ่งประเทศไนจีเรียได้รับการประกาศยกเลิกเป็นพื้นที่การระบาดของโรคติดเชื้ออีโบล่าแล้วเมื่อช่วงเดือนตุลาคมที่ผ่านมา

รายงานโรคที่ต้องเฝ้าระวัง

ข้อมูลรายงานโรคเฝ้าระวังทางระบาดวิทยาประจำสัปดาห์ที่ 51

Reported Cases of Diseases under Surveillance 506, 51st week

✉ get506@yahoo.com

ศูนย์สารสนเทศทางระบาดวิทยาและพยากรณ์โรค สำนักระบาดวิทยา
Center for Epidemiological Informatics, Bureau of Epidemiology

ตารางที่ 1 จำนวนผู้ป่วยและเสียชีวิตด้วยโรคติดต่อที่สำคัญ จากการเฝ้าระวังทางระบาดวิทยา โดยเปรียบเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อน ๆ ประเทศไทย ปี พ.ศ. 2557 สัปดาห์ที่ 51

Table 1 Reported Cases of Priority Diseases under Surveillance by Compared to Previous Year in Thailand, 51st Week 2014

Disease	2014				Case* (Current 4 week)	Mean** (2009-2013)	Cumulative	
	Week 48	Week 49	Week 50	Week 51			2014	
	Cases	Cases	Cases	Cases			Cases	Deaths
Cholera	0	2	0	0	2	45	13	0
Influenza	1317	1143	650	178	3288	1731	71761	81
Meningococcal Meningitis	1	0	0	0	1	2	15	4
Measles	8	10	5	3	26	172	1147	0
Diphtheria	0	0	0	0	0	2	14	4
Pertussis	1	0	1	0	2	1	12	0
Pneumonia (Admitted)	3020	2927	2180	764	8891	6766	190507	877
Leptospirosis	41	25	21	1	88	235	2113	20
Hand foot and mouth disease	676	686	479	156	1997	829	64317	2
Dengue Total	826	730	406	46	2008	2745	39569	40

ที่มา: สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร และ สำนักระบาดวิทยา: รวบรวมข้อมูลในภาพรวมระดับประเทศ

ข้อมูลในตารางจะถูกปรับปรุงทุกสัปดาห์ วัตถุประสงค์เพื่อการป้องกันควบคุมโรค/ภัย เป็นหลัก มิใช่เป็นรายงานสถิติของโรคนั้น ๆ

ส่วนใหญ่เป็นการรายงาน "ผู้ป่วยที่สงสัย (suspect)" ไม่ใช่ "ผู้ป่วยที่ยืนยันว่าเป็นโรคนั้น ๆ (confirm)"

ข้อมูลมีการเปลี่ยนแปลงย้อนหลังได้ทุกสัปดาห์ จึงไม่ควรนำข้อมูลสัปดาห์ปัจจุบันไปอ้างอิงในเอกสารวิชาการ

* จำนวนผู้ป่วย 4 สัปดาห์ล่าสุด (4 สัปดาห์ คิดเป็น 1 ช่วง)

** จำนวนผู้ป่วยในช่วง 4 สัปดาห์ก่อนหน้า, 4 สัปดาห์เดียวกันกับปีปัจจุบัน และ 4 สัปดาห์หลัง ของข้อมูล 5 ปีย้อนหลัง 15 ช่วง (60 สัปดาห์)

